

Farsça Kelime Yapımı (Türemiş Kelimeler, Birleşik Kelimeler, Edatlar) Türemiş Kelimeler

Farsçada kelime türetimi ön ya da son eklerle yapılır. En yaygın kullanılan ekler şunlardır:

Farsça Çoğulluk

Farsçada ان-, ها- olmak üzere iki çoğul eki vardır. ان- canlı varlıkların çoğulunu, پارها, جاها, بارانها, خواجهکان, زنان, مردان. ها- ise cansız varlıklarının çoğulunu yapar.

İsimden Türemiş İsimler

گه-, گاه (-gāh, -geh): Yer ve zaman isimleri yapımında kullanılır. قرارگاه, اقامتگاه, گذرگاه

تابستان, گلستان, ترکستان (-**istān**): Yer ve zaman isimleri yapımında kullanılır.

کلزار, لاله زار (-**zār**): Yer isimleri yapımında kullanılır.

میکده, آتشکده (-**kede**): Yer isimleri yapımında kullanılır.

کوهسار, سنکسار (-**sār**): Yer isimleri yapımında kullanılır.

بخوردان, شمعدان (-**dān**): Âlet isimleri yapımında kullanılır, daha çok nesnelere konulduğu kapları ifade eder.

نکهبان, باغبان (-**bān, -vān**): Meslek isimleri yapımında kullanılır.

خدمتکار, بسته کار, حيله کار (-**kār, -gār, -ger**): Bir işi çokça yapanı veya meslek olarak yapanı ifade ederler.

نايچه, باغچه (-**çe**): Küçültme isimleri yapar.

İsimden Türemiş Sıfatlar

نامرد, ناخوش, بیچاره, بی بخت (-**bī-, nā-**): Olumsuzluk anlamı veren ön eklerdir.

باصفا, بنام (-**be-, bā-**): Türkçedeki -lı, -li eklerini ve ile kelimesini karşılar.

هم فکر, هم جنس. **(hem-)**: Ortaklık, aynılık bildiren kelimeler yapar.

برقرار, برباد. **(ber-)**: Kelimelere üzere, üzeri anlamlarını katan bu ön ek sıfat ve zarf işlevinde kelimeler türetir.

از قضا, از دل. **(ez-)**: Türkçedeki -dan, -den ekini karşılar.

دردست, درمیان. **(der-)**: Türkçedeki -da, -de ekini karşılar.

برای تجارت, برای زیارت. **(berāy-)**: Türkçedeki için kelimesini karşılar.

تابقیامت, تابصباح. **(tā-)**: Türkçedeki kadar kelimesini karşılar.

پرمالال, پرصفا. **(pür-)**: Türkçedeki -lı, -li eklerini ve dolu kelimesini karşılar.

دانشمند, دردمند. **(-mend)**: -lı, -li.

نمناک, دردناک. **(-nāk)**: -lı, -li.

بلبل وار, امیدوار. **(-vār, -ver)**: -lı, -li; gibi.

شرمکین, غمکین. **(-gīn)**: -lı, -li.

آهنین, سیمین. **(-īn)**: -lı, -li ekini ve bir şeyin neyden yapıldığını ifade eder.

کلکون, آبکون (-gūn): Renk isimleri yapar. گون

لاله فام, کلفام (-fām): Renk isimleri yapar. فام

ایرانی, شیرازی (-ī): Nispet anlamı verir. ی

بہشت (-āsā, -veṣ, -sār, -mānend): gibi kelimesini karşılarlar. آسا

کوه مانند, پریسار, ماهوش, آسا

فقیرانه, دوستانه (-āne): Layıklık, yakışıklılık bildirir. آنه

بهترین – بهتر (-ter, -terīn): Daha ve en anlamında üstünlük, derece bildirir. تر

Fiilden Türemiş İsimler

نالیدن < ناله, خندیدن < خنده (-e): ه

دانستن < دانش, نالیدن < نالش (-ṣ): ش

کفتن < کفتار, رفتن < رفتار (-ār): ار

Farsça Fiilden Türemiş Sıfatlar

۵- (-e): زدن < زده , دیدن < دیده

خواندن < خواننده , گفتن < گوینده (-ende)-نده

نمودن < نمایان , کریستن < کریان (-ān)-ان

Farsça Birleşik Kelimeler

Birleşik İsimler

- Bazı durumlarda isim tamlamalarındaki kesre-i izafet düşer ve birleşik kelimeler ortaya çıkar. در سعادت , سرمایه , سرعسكر

Birleşik Sıfatlar (Vasf-ı Terkibi)

- İki kelimenin arada izafet kesresi olmadan bir araya gelmesi ile oluşur. Türkçedeki gibi -lı, -li anlamı ortaya çıkar. سر بلند, جنت مکان, مه پیکر, سروقد, جهان آرا, خونریز, جگر سوز, شیرین زبان
- Birleşik sıfatlarla kurulan tamlamalar özellikle XVII. yüzyıldan sonra gelişen divan şiirinde sıklıkla kullanılmıştır.